

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 002539 15 Uvp 2
Banja Luka, 10.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Strahinje Čurkovića članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Margarete Nikić, u upravnom sporu po tužbi tužiteljice V.R. iz T., zastupane po punomoćniku N.V. advokatu iz B.L., protiv rješenja broj: 16-03/3-562-76/14 od 30.07.2014. godine, tuženog Ministarstva ..., Odjeljenje za ... P., u predmetu porodične invalidnine, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002539 14 U od 30.10.2014. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 10.05.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002539 14 U od 30.10.2014. godine preinačava tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom u stavu 1. izreke uvažanjem tužbe poništen je uvodno označeni osporeni akt koji je donesen u izvršenju presude ovog Vrhovnog suda broj: 14 0 U 001493 12 Uvp od 13.06.2014. godine, kojim se u postupku revizije ukida rješenje Odjeljenja za ... opštine R. broj: 03/1-2-562-29/96 od 02.12.2008. godine i odbija zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na porodičnu invalidninu. Tim prvostepenim rješenjem, donesenim u postupku prevođenja rješenja broj: 02/1-3-562-29/96 od 28.11.2005. godine, tužiteljici i njenoj kćerki B.R. kao članovima uže porodice poginulog borca M.R. se i dalje priznaje status članova porodice poginulog borca sa pravom na porodičnu invalidninu po osnovu njegove pogibije kao borca VRS. U stavu 2. te izreke tuženi je obavezan da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u iznosu od 877,50 KM.

Uvažanje tužbe je obrazloženo stavom suda da tuženi nije postupio po uputama ovog Vrhovnog suda datim u presudi od 13.06.2014. godine i da nije otklonio nedostatke koji su se odnosili na činjenično utvrđenje o uzročno posljedičnoj vezi između oboljenja i smrti supruga tužiteljice, odnosno da nije izvršena ocjena svih raspoloživih dokaza, što je protivno načelu upravnog postupka, po kojem se prije donošenja rješenja moraju utvrditi sve činjenice i okolnosti od značaja za rješavanje, shodno odredbi člana 10. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-50/10, u daljem tekstu: ZOUP). Ovo s obzirom da se odredbe ZOUP primjenjuju u postupku rješavanja o pravima boraca bez obzira što je Zakon o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca odbrambeno otadžbinskog rata

Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 134/11-40/12, u daljem tekstu: Zakon o pravima boraca) “lex specialis” u toj upravnoj stvari.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude, tuženi pobija njenu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da nižestepeni sud ima pogrešnu percepciju u primjeni Zakona o pravima boraca, u odnosu na primjenu ZOUP, koja se odnosi na upravni postupak (član 2. i 3 ZOUP). Odredbama člana 88. do 96. Zakona o pravima boraca propisana su posebna pravila o načinu dokazivanja, odnosno o određenim dokaznim sredstvima, pa tako činjenica da li je smrt odnosno bolest u uzročnoj vezi sa vršenjem službe se utvrđuje samo na osnovu nalaza i mišljenja nadležnih ljekarskih komisija. Zbog navedenog neosnovan je zaključak suda da je u ovom postupku trebalo pribaviti neka druga dokazna sredstva, a pogotovo iskaze svjedoka, koji su apriori odbačeni kao dokazno sredstvo, osim u postupku revizije uvjerenja u smislu člana 127. i 128. navedenog zakona. To proizlazi i iz odredbe člana 7. stav 2. Pravilnika o radu ljekarskih komisija za ocjenu vojnog invaliditeta („Službeni glasnik RS“ broj: 100/12, u daljem tekstu: Pravilnik o radu). U konkretnoj upravnoj stvari ljekarska komisija je cijenila svu dokumentaciju koja se zatekla u spisu, a posebno medicinsku i vojnu dokumentaciju, pa je izlišno pokušati pribavljati neki drugi dokaz u cilju utvrđenja da bolesti supruga tužiteljice nisu nastale prije rata, odnosno da nisu unesene u rat. Takođe ukazuje da je nalaz drugostepene ljekarske komisije na kojem je zasnovano činjenično utvrđenje u ovoj upravnoj stvari više nego potpun, precizan, činjenično temeljan i medicinski korektan. Ljekarska komisija nije ostavila prostora za dilemu o tome da li se radilo o bolestima nastalim (zadobijenim) pod okolnostima i u vrijeme vršenja vojne službe ili o bolestima unijetima u rat pa onda i moguće pogoršanim. Zakonodavac je uvijek razlikovao „zadobijenu“ od pogoršane bolesti i u kontekstu utvrđivanja vojnog invaliditeta i pripadajućih prava, jer je isključivao pogoršanu bolest kao osnov za sticanje statusa i prava, a počev još od Zakona o pravima boraca iz 1999. godine. Shodno navedeno predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači tako da se tužba odbije kao neosnovana ili da se ukine i predmet vrati sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev tužiteljica navodi da je zahtjev nedozvoljen s obzirom da se svodi na pogrešno utvrđeno činjenično stanje, što nije razlog za podnošenje zahtjeva, a u odnosu na pogrešnu percepciju primjene odredaba Zakona o pravima boraca i ZOUP. Ističe da je mišljenje ljekarske komisije pred sudom samo dokaz, a koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud savjesnom i brižljivom ocjenom svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, jer se u ovom upravnom sporu primjenjuju pravila o dokazivanju iz Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03-61/13, u daljem tekstu: ZPP) a shodno članu 48. ZUS. Ukazuje i na upute date u presudi ovog Vrhovnog suda od 13.06.2014. godine a koje nisu ispoštovane. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja osporenog akta proizlazi da je tuženi organ postupajući u izvršenju presude Vrhovnog suda Republike Srpske od 13.06.2014. godine u ponovnom postupku pribavio nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije broj 5539/14 od 29.07.2014. godine. Tim nalazom je, dato potpunije i preciznije vještačenje o postojanju uzročno posljedične veze između vršenja vojne službe u ratu, bolesti i smrtnog ishoda supruga tužiteljice M.R. Prema vojnoj dokumentaciji imenovani je bio vojno angažovan u periodu od 04.04. do 01.11.1992.

godine (7 mjeseci) kada je umro od posljedica moždanog udara. Prema otpusnoj listi bolničkog centra „S. S.“ u B. od 01.11.1992. godine i uvjerenju sanitetske službe Prve ... od 11.09.1993. godine suprug tužiteljice je bio dugogodišnji bubrežni bolesnik i dugogodišnji hipertoničar (visok pritisak malignog karaktera) koji je hronično uzrokovala oslabljena bubrežna funkcija. Dakle radi se o oboljenjima „hypertensio arterialis (arterijski pritisak), insuffi. renum chr (hronična bubrežna insuficijencija), myocardiopatia chr. art. scl. et hypertensiva (hronično oboljenje srčanog mišića i srca), a izrazi „dugogodišnji, hronični i bolovao prije rata“ u medicinskoj dokumentaciji svjedoče da se bolesti nisu pojavile niti nastale u ratu, a period vršenja službe od 7 mjeseci to i demantuje, a i ostala medicinska dokumentacija je u saglasnosti sa tom otpusnom listom.

Iz navedenog proizilazi da su neosnovani prigovori tužiteljice da u postupku nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje s obzirom da su provedeni svi raspoloživi dokazi i izvršena njihova pojedinačna i sveukupna ocjena. Iz tih provedenih dokaza proizilazi da je suprug tužiteljice bio dugogodišnji bolesnik, da je takav i mobilisan i da je i došlo do pogoršanja postojećih bolesti koje su za posledicu imale smrtni ishod. Kako se prema odredbi član 10. stav 1. Zakona o pravima boraca, status porodice poginulog borca ostvaruje ako je lice poginulo, umrlo ili nestalo pod okolnostima iz člana 2. stav 1. i 3. toga zakona ili umrlo od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene pod tim okolnostima u roku od godinu dana od nastanka oštećenja organizma, to proizilazi da je osnovni uslov koji treba utvrditi, da li se radi o oštećenju organizma ili bolesti koje je nastalo odnosno koja je zadobijena pod ratnim okolnostima. U konkretnom slučaju nesporna činjenica je da je suprug tužiteljice obolio prije ratnog angažmana, pa se kod njega ne može govoriti o bolesti zadobijenoj pod okolnostima vršenja vojne službe, zbog čega ni posljedice njegove bolesti u vidu smrtnog ishoda, ne mogu proizvesti pravno dejstvo u odnosu na njegovu porodicu konkretno tužiteljicu, jer ne ispunjava naprijed navedene uslove, da joj se utvrdi status porodice poginulog borca, a time ni prava koja po tom osnovu pripadaju, na šta tuženi u zahtjevu osnovano ukazuje.

S obzirom da su u ponovljenom postupku provedeni svi dokazi i s obzirom da je dato potpuno i detaljno obrazloženje nalaza i mišljenja drugostepene ljekarske komisije to ne stoji zaključak nižestepene presude, a ni navod tužiteljice u odgovoru na zahtjev da nije postupljeno prema uputama ovog Vrhovnog suda u presudi 13.06.2014. godine.

Primjena ZOUP u postupku ostvarivanja prava boraca je propisana odredbom člana 107. toga zakona pa kako je predmetni Zakon o pravima boraca „lex specialis“ to se isti primjenjuje i kada je u pitanju ocjena dokaza i postupka. Primjena ZOUP, kada je u pitanju upravni postupak odnosi se samo na pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom, dok uopšte nema mjesta primjeni odredaba ZPP, to je bez osnova prigovor tužiteljice istaknut u tom pravcu. Predmetni zahtjev tuženi nije podnio zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, već iz razloga propisanih u odredbi člana 35. stav 2. ZUS, kako je naprijed i navedeno i kako proizilazi iz njegovog sadržaja, pa se i taj prigovor tužiteljice ukazuje bez osnova.

Iz iznijetih razloga, ovaj sud nalazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog uvažava na način određen u dispozitivu ove presude na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. toga Zakona, jer nisu ostvareni razlozi iz člana 10. ZUS za poništenje osporenog akta.

Odbijanje zahtjeva tužiteljice za naknadu troškova spora iz stava 2. presude se zasniva na odredbi člana 49. a) ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. ZPP, koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Kako je zahtjev tuženog uvažen i pobijana presuda preinačena, tako da je tužba odbijena kao neosnovana, to nije bilo osnova da se tužiteljici odrede troškovi koje je povodom istog imala.

Zapisničar
Margareta Nikić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić